

Librarians' Attitudes Towards Knowledge Sharing (Case Study: Golestan Province)

Tahereh Aarabi^{1*} | Somaieh Kalteh²

1-Master of Information Management. Librarian of Koomesh Public Library in Semnan. (Corresponding Author)
araaby.th@gmail.com

2-Master of Information Management. somaiehkaltch@gmail.com

Article Info	ABSTRACT
Article type: Research Article	Objective: This study was conducted to determine the views of librarians of public libraries in Golestan province towards knowledge sharing.
Article history:	Methodology: The present research is descriptive-survey method and applied in terms of purpose. The statistical population of the study includes 115 librarians of public libraries in Golestan province, whose sample size is estimated 88 according to Cochran's formula. To collect data, Mohammadi Knowledge Sharing Questionnaire (2015) was used. Data analysis was performed using SPSS24 software.
Received: 13 April 2022	Results: The results showed that the highest average is related to the overall score of knowledge sharing (84.02) and the lowest is related to the technical subscale (10.33). Higher average knowledge sharing in the library means that librarians of public libraries in Golestan province have a good knowledge sharing, and this indicates that most library staff were aware of the importance of knowledge sharing and appreciated the value of knowledge sharing. There is also a positive and significant relationship between individual, technical and organizational subscales with the overall score of knowledge sharing.
Received in revised form: 12 May 2022	Conclusion: The view of librarians in Golestan province towards knowledge sharing is favorable. Due to the low average of technical scale among librarians of public libraries in Golestan province, it is worthwhile to increase the quality of tools and technology for knowledge sharing in order to institutionalize the technical scale of knowledge sharing in the organization.
Accepted: 14 May 2022	
Published online: 14 May 2022	
Keywords: knowledge sharing, Individual scale, Technical scale, Organizational scale	

Cite this article: Aarabi, T., Kalteh, S. (2022). Librarians' Attitudes Towards Knowledge Sharing (Case Study: Golestan Province). *Journal of Knowledge Studies*, 15(56), 1-12.

DOR: 20.1001.1.20082754.1401.15.56.3.7

© The Author(s).

Publisher: Islamic Azad University North Tehran Branch

دیدگاه کتابداران نسبت به اشتراک‌گذاری دانش (مطالعه موردی: استان گلستان)

طاهره اعرابی*^۱ | سمیه کلتنه^۲

۱- کارشناسی ارشد مدیریت اطلاعات. کتابدار کتابخانه عمومی کوش شهرستان سمنان (نویسنده مسئول) araaby.th@gmail.com

۲- کارشناسی ارشد مدیریت اطلاعات. somaiehkaltteh@gmail.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	هدف: این پژوهش باهدف تعیین دیدگاه کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان گلستان نسبت به اشتراک‌گذاری دانش به انجام شده است.
تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۱/۲۴	روش پژوهش: پژوهش حاضر به لحاظ روش توصیفی-پیمایشی و به لحاظ هدف کاربردی است. جامعه آماری پژوهش شامل ۱۱۵ نفر از کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان گلستان است که حجم نمونه طبق فرمول کوکران ۸۸ نفر برآورد شده است. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه اشتراک‌گذاری دانش محمدی (۱۳۹۷) استفاده گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار spss24 انجام شده است.
تاریخ بازنگری: ۱۴۰۱/۰۲/۲۲	یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد که بالاترین میانگین مربوط به نمره کلی اشتراک‌گذاری دانش (۸۴/۰۲) و کم‌ترین مربوط به زیرمقیاس فنی (۱۰/۳۳) است. بالاتر بودن میانگین اشتراک‌گذاری دانش در کتابخانه به این معنی است که کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان گلستان از اشتراک‌گذاری دانش مطلوبی برخوردار هستند و این نشان‌دهنده این است که اکثر کارکنان کتابخانه از اهمیت اشتراک‌گذاری دانش آگاه بودند و از ارزش اشتراک‌گذاری دانش قدردانی می‌کردند. هم‌چنین بین زیرمقیاس‌های فردی، فنی و زیرمقیاس سازمانی با نمره کلی اشتراک‌گذاری دانش رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۲/۲۴	نتیجه‌گیری: دیدگاه کتابداران استان گلستان نسبت به اشتراک‌گذاری دانش مطلوب است. با توجه به پایین بودن میانگین مقیاس فنی در بین کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان گلستان، شایسته است مدیران کتابخانه‌های عمومی استان گلستان کیفیت ابزارها و تکنولوژی برای اشتراک‌گذاری دانش را بالاتر ببرند تا مقیاس فنی اشتراک‌گذاری دانش در سازمان نهادینه شود.
تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۱/۰۲/۲۴	واژه‌های کلیدی: اشتراک‌گذاری دانش، مقیاس فردی، مقیاس فنی، مقیاس سازمانی.

استناد: اعرابی، ط.، کلتنه، س. (۱۴۰۱). دیدگاه کتابداران نسبت به اشتراک‌گذاری دانش (مطالعه موردی: استان گلستان). *دانش‌شناسی*، ۱۵(۵۶)، ۱-۱۲.

DOR: 20.1001.1.20082754.1401.15.56.3.7

حقوق مؤلف © نویسندگان.

ناشر: دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال

مقدمه

دانش عبارت است از آشنایی، آگاهی یا درک شخص یا چیزی، مانند حقایق، اطلاعات، توصیف‌ها یا مهارت‌ها که از طریق تجربه یا آموزش از طریق ادراک، کشف یا یادگیری به دست می‌آید. دانش می‌تواند به درک نظری یا عملی یک موضوع اشاره کند. می‌تواند ضمنی (مانند مهارت یا تخصص عملی) یا صریح (مانند درک نظری یک موضوع) باشد (شانموگام، بالاسوبرامانیان^۱، ۲۰۲۰). در دنیای امروزی تمام ارزش سازمان‌ها به دانشی است که در اختیار دارند. هر سازمانی بتواند جدیدترین دانش را در زمینه‌ی کاری خود گردآوری کند موفقیت را کسب می‌کند (منصوری و همکاران، ۱۳۹۰). زیاد بودن اطلاعات درون سازمان، استفاده از دانش برای حل مشکلات و کمک برای تصمیم‌گیری از دلایل نیاز به مدیریت دانش است (غفاری، زینالی، ۱۳۹۷).

یک کتابخانه عمومی برای ارائه خدمات تأسیس شده است که تجربیات و ایده‌ها را از یک فرد به فرد دیگر منتقل می‌کند و اطلاعات را به راحتی و آزادانه در دسترس همه مردم قرار می‌دهد. کتابخانه عمومی مرکز اطلاعات است که انواع دانش و اطلاعات را به راحتی در اختیار کاربران خود قرار می‌دهد. دسترسی به دانش، اطلاعات را از طریق طیف وسیعی از منابع و خدمات فراهم می‌کند. افراد در همه کارهای زندگی از منابع، امکانات و خدمات کتابخانه عمومی استفاده می‌کنند (ایویهو و اوکورو^۲، ۲۰۱۲). یکی از دلایل اصلی موفقیت هر سازمانی مهارت و توانایی کارکنان آن است (میرسپاسی، ۱۳۹۴). نقش کتابداران در اجرای مدیریت دانش در کتابخانه‌ها برای تداوم دانش حائز اهمیت است تا بتوان آن را کشف و در اختیار جویندگان دانش و اطلاعات قرار داد (سری مریاتی^۳ و همکاران، ۲۰۲۱).

هدف مدیریت دانش یاری در راستای رسیدن به اهداف سازمان می‌باشد. برای رسیدن به اهداف سازمان مدیران باید سعی کنند با شیوه‌های مناسب، تعامل برقرار کنند، خلاقیت را در سراسر سازمان به جریان اندازند و محلی بدون استرس فراهم آورند (حقانی، عزیزی، رسولی نژاد، ۱۳۸۹). برای موفق بودن فرآیند مدیریت دانش در کتابخانه باید زمینه‌های اشتراک دانش فراهم شود (حقانی، عزیزی، رسولی نژاد، ۱۳۸۹). به اشتراک گذاری دانش بخشی جدایی‌ناپذیر از مدیریت دانش است، زیرا از طریق اشتراک گذاری است که می‌توان دانش را در سراسر یک سازمان گسترش داد (ناظم و موکرچی^۴، ۲۰۱۶). کیم و لی^۵ (۲۰۰۶)، اشتراک دانش را به عنوان توانایی کارکنان برای به اشتراک گذاشتن تجربیات، تخصص و دانش مرتبط با کار خود با سایر کارکنان از طریق اشتراک دانش غیررسمی در داخل یا در بین تیم‌ها یا واحدهای کاری در نظر می‌گیرند. کتابداران، به موجب حرفه خود، به درستی موقعیتی برای به اشتراک گذاشتن اطلاعات و دانش در مورد اهداف توسعه پایدار دارند (ایگینوویا، اوسوچوکو^۶، ۲۰۱۸).

برای اطمینان از ایجاد رفتار اشتراک دانش، تمایل ارائه‌دهندگان دانش به اشتراک گذاری دانش و تمایل دریافت‌کنندگان دانش برای جذب دانش مورد نیاز است؛ بنابراین، تمایل به اشتراک هم شامل تمایل به اشتراک گذاری دانش با دیگران و هم تمایل به جذب دانش از دیگران است. تمایل به یادگیری به تمایل شرکت‌کنندگان به پذیرش، جذب و یادگیری دانش به عنوان گیرنده دانش اشاره دارد. رفتار به اشتراک گذاری دانش زمانی رخ می‌دهد که تمایل شرکت‌کنندگان به اشتراک گذاری دانش برای مشارکت، تمایل به تعامل و تمایل به یادگیری قوی تر باشد (وانگ، لئو^۷، ۲۰۱۹) تلاش برای بهبود عوامل سازمانی یکی از اساسی‌ترین مواردی است که مدیران می‌توانند به خوبی برای آن برنامه‌ریزی کنند. این امر مستلزم شناسایی آن دسته از عوامل سازمانی است که بر رفتار اشتراک دانش کتابداران تأثیر می‌گذارد. با پیش‌بینی اینکه چه عواملی و تا چه اندازه می‌توانند بر اشتراک دانش کتابداران تأثیر بگذارند، می‌توان گام مهمی در جهت بهبود شرایط توسعه اشتراک دانش در میان کتابداران برداشت (کفاشان کاخکی^۸ و همکاران، ۲۰۱۹). به دلیل تفاوت در ویژگی‌های شخصیتی فردی،

1. Shanmugam, Balasubramanian

2. Iwhiwhu, Okorodudu

3. Sri Maryati

4. Nazim and Mukherjee

5. Kim and Lee

6. Igbinovia, Osuchukwu

7. Wang, Liu

8. Kaffashan Kakhki

مانند اشتراک نگرش‌ها و سطوح دانش، تفاوت در توانایی اشتراک دانش در بین افراد وجود دارد. در عین حال، افراد به دلیل ویژگی‌هایی که برای کسب مزایا و اجتناب از آسیب دارند، تمایل بیشتری به انتخاب چیزهایی دارند که برای خودشان مفید است و در آن خوب هستند؛ بنابراین، افرادی که توانایی اشتراک گذاری قوی دارند، تمایل بیشتری به مشارکت در فرآیند به اشتراک گذاری دانش دارند (وانگ، ۲۰۱۹).

صیف و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهشی به بررسی عوامل مؤثر بر اشتراک دانش سازمانی در بین کارکنان نواحی آموزش و پرورش شیراز پرداختند. به این نتیجه رسیدند که هنجار ذهنی، لذت کمک به دیگران و اعتماد اثر مستقیم و مثبت بر سودمندی ادراک شده و کنترل رفتار ادراک شده دارد. در ارتباط با اثر مستقیم سودمندی ادراک شده، کنترل رفتار ادراک شده، بر نگرش به اشتراک دانش، تمایل به اشتراک دانش و اشتراک دانش اثر مستقیم و مثبت مشاهده گردید.

زندیان، زاد ولی خواجه (۱۳۹۸) پژوهشی را باهدف تعیین تأثیر زیرساخت‌های مدیریت دانش و ابعاد بهبود تصمیم‌گیری مدیران بر مدیریت دانش کارکنان در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور انجام دادند. نتایج نشان داد بر اساس مدل پیش‌بینی، زیرساخت‌های منابع انسانی، فرهنگ و فرایند و نیز همه ابعاد بهبود تصمیم‌گیری مدیران قادر به پیش‌بینی مدیریت دانش در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور است.

سالخورده، رحیمی، زارع (۱۳۹۸) در تحقیقی به شناسایی موانع و راهبردهای ارتقاء اشتراک دانش در میان کتابداران کتابخانه‌های عمومی کرمانشاه و ارائه راهکارهایی جهت ارتقاء اشتراک دانش در این سازمان پرداختند. نتایج نشان داد فرهنگ موجود در کتابخانه مهم‌ترین مانع در فرآیند اشتراک دانش تلقی می‌شود و ترغیب به انتشار دانش خود در وبگاه کتابخانه مهم‌ترین راهبرد برای ارتقای تبادل دانش است.

یوسفی گرگی و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی به بررسی عوامل کلیدی موفقیت در پیاده‌سازی تسهیم دانش پرداختند. هدف پژوهش ایجاد دیدی جامع درباره عوامل کلیدی موفقیت به اشتراک گذاری دانش و شناخت مناسب آسان‌کننده‌های آن در اداره کل آموزش و پرورش استان مازندران بوده است. نتایج نشان داد فرهنگ سازمانی اصلی‌ترین عامل تأثیرگذار بر این استقرار در اداره مربوط از دیدگاه جامعه آماری است.

مرجانی و همکاران (۱۳۹۹) به تحقیقی با عنوان "واکاوی عوامل بازدارنده تأثیرگذار در پیاده‌سازی سامانه‌های مدیریت دانش در سازمان‌های دانش‌مدار (مطالعه موردی سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی)" پرداختند. نتایج نشان داد: برآیند نظر مصاحبه‌شوندگان نشان می‌دهد، عامل سازمانی و پس از آن عامل انسانی، بیشترین فراوانی را از نظر اثرگذاری بر فرآیند پیاده‌سازی مدیریت دانش دارند. هم‌چنین عامل فنی فراوانی کمتری را در این زمینه داشته است.

معصومی وسطی کلایی (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان "بررسی عوامل مؤثر بر اشتراک گذاری دانش در مدیران ابتدایی شهرستان قائم‌شهر در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷" به این نتیجه دست یافت که بین عوامل سازمانی مؤثر بر اشتراک دانش و رفتار برنامه‌ریزی شده اشتراک دانش مدیران مدارس ابتدایی شهرستان قائم‌شهر، در سطح معنی‌داری ۰/۰۵ رابطه معنی‌دار و به صورت مثبت وجود دارد.

ایگینوویا، اوسوچوکو^۱ (۲۰۱۸) مطالعه‌ای به منظور بررسی پیش‌بینی‌کننده‌های رفتارهای اشتراک دانش کارکنان کتابخانه و پیامدهای آن برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار با استفاده از تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده انجام دادند. این مطالعه به این نتیجه رسید که برای اینکه پرسنل کتابخانه سهم زیادی در تحقق اهداف توسعه پایدار داشته باشند، باید از رفتار به اشتراک گذاری دانش مؤثر در مورد اطلاعات مرتبط با اهداف توسعه پایدار اطمینان حاصل کنند.

¹. Igbinovia, Osuchukwu

نگکوبو^۱ (۲۰۲۰) در تحقیق خود شیوه‌های اشتراک دانش در کتابخانه‌های عمومی: مطالعه موردی کتابخانه‌های شهرداری را بررسی کرد. هدف از این مطالعه بررسی شیوه‌های اشتراک دانش در کتابخانه‌های عمومی بود. یافته‌های اصلی این بود که کارکنان کتابخانه احساس قوی داشتند که به اشتراک گذاشتن دانش با همکاران روش خوبی است.

شانموگام، بالاسوبرامانیان^۲ (۲۰۲۰) مطالعه‌ای باهدف بررسی اثرات اشتراک‌گذاری دانش منابع الکترونیکی در بین اعضای کالج هیات علمی دانشگاه مرکزی پوندیچری انجام دادند. نتایج نشان داد دانش یک منبع حیاتی سازمانی است و به اشتراک‌گذاری دانش می‌تواند رقابت‌پذیری پایدار یک سازمان را افزایش دهد.

سری ماریاتی^۳ و همکاران (۲۰۲۱) به انجام پژوهشی باهدف تعیین نقش کتابداران در اجرای مدیریت دانش در کتابخانه پرداختند. در نتیجه کتابداران مدیریت دانش را از طریق شناسایی دانش، کسب دانش، توسعه دانش، مدیریت اشتراک دانش و ذخیره دانش پیاده‌سازی کرده‌اند.

تالهو، نگلوب^۴ (۲۰۲۲) در پژوهشی بر اشتراک‌گذاری دانش در کتابخانه توماس موفولو در لسوتو پرداخت تا مشخص کند آیا اشتراک دانش برای بهبود ارائه خدمات در کتابخانه استفاده می‌شود یا خیر. این مطالعه نشان داد که کارکنان نیاز به اشتراک‌گذاری دانش را تشخیص دادند.

استنتاج از نتایج پژوهش‌های داخل کشور نشان می‌دهد که بیشتر در پژوهش خود به شناسایی موانع اشتراک دانش پرداختند و نتایج نشان داد عامل سازمانی، بیشترین فراوانی را از نظر اثرگذاری بر فرآیند پیاده‌سازی مدیریت دانش دارند (مرجانی و همکاران، ۱۳۹۹؛ سالخورده، رحیمی، زارع، ۱۳۹۸). پژوهش‌های دیگر عوامل مهم در پیاده‌سازی تسهیم (اشتراک) دانش را بررسی کردند و به این نتیجه رسیدند فرهنگ سازمانی اصلی‌ترین عامل تأثیرگذار است (یوسفی‌گرگی و همکاران، ۱۳۹۸؛ صیف و همکاران، ۱۳۹۷). درحالی‌که پژوهشی تأثیر زیرساخت‌های مدیریت دانش را مطالعه کرد یافته‌ها نشان می‌داد بر اساس مدل پیش‌بینی، زیرساخت‌های منابع انسانی، فرهنگ و فرایند قادر به پیش‌بینی مدیریت دانش در نهاد کتابخانه‌ها بود (زندیان، زادولی خواجه، ۱۳۹۸).

استنتاج از نتایج پژوهش‌های خارج کشور نشان می‌دهد که پژوهش‌های دیگر، بیشتر روی موضوع تعیین نقش کتابداران در اجرای مدیریت دانش در کتابخانه پرداختند و نتایج نشان داد مدیریت کتابخانه‌ها باید ساختارهایی را ایجاد کند که اشتراک دانش را تقویت کند (ایگینوویا، اوسوچوکو، ۲۰۱۸؛ سری ماریاتی و همکاران، ۲۰۲۱). در پژوهشی دیگر اشتراک دانش در کتابخانه‌ها را بررسی کردند، به این نتیجه رسیدند کارکنان نیاز به اشتراک‌گذاری دانش را تشخیص دادند (نگکوبو، ۲۰۲۰؛ تالهو، نگلوب^۵، ۲۰۲۲). مطالعه دیگری نیز به بررسی اثرات اشتراک‌گذاری دانش منابع الکترونیکی در بین اعضای کالج هیات علمی دانشگاه پرداختند و نتایج نشان داد به اشتراک‌گذاری دانش می‌تواند رقابت‌پذیری پایدار یک سازمان را افزایش دهد (شانموگام، بالاسوبرامانیان، ۲۰۲۰).

دیدگاه افراد در رابطه با اشتراک دانش بسیار مهم است و سازمان‌ها باید به آن توجه کنند؛ زیرا دانش اول در ذهن افراد شکل می‌گیرد و با اشتراک آن به دانش سازمانی تبدیل می‌شود. بررسی‌ها بیانگر آن است که تاکنون پژوهشی به بررسی دیدگاه کتابداران استان گلستان نسبت به عوامل مؤثر بر اشتراک‌گذاری دانش نپرداخته است. در این پژوهش فرضیه‌های ذیل مورد آزمون قرار گرفت:

فرضیه اصلی: دیدگاه کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان گلستان نسبت به اشتراک‌گذاری دانش مطلوب است.

فرضیه فرعی اول: بین زیرمقیاس‌های اشتراک دانش در کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان گلستان رابطه وجود دارد.

فرضیه فرعی دوم: زیرمقیاس‌های اشتراک دانش از دیدگاه کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان گلستان از نظر اولویت متفاوت هستند.

1. Ngcobo

2. Shanmugam, Balasubramanian

3. Sri Maryati

4. Tahleho, Ngulube

5. Tahleho, Ngulube

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر روش توصیفی-پیمایشی و از نظر هدف، کاربردی است. جامعه آماری این پژوهش کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان گلستان، شامل ۱۱۵ نفر و تعداد نمونه طبق فرمول کوکران ۸۸ نفر محاسبه گردید. تعداد ۶۸ نفر پرسشنامه را تکمیل و برگشت داده‌اند (نرخ بازگشت پرسشنامه‌ها تقریباً ۷۷ درصد بوده است). روش گردآوری اطلاعات در پژوهش حاضر میدانی و کتابخانه‌ای جهت گردآوری اطلاعات در زمینه مبانی نظری و تدوین چارچوب نظری پژوهش استفاده شده است. از روش میدانی نیز با استفاده از ابزار گردآوری داده‌ها که از پرسشنامه اشتراک دانش (محمدی، ۱۳۹۷) (تلفیقی از دو پرسشنامه‌ای که ایشان ساختند مورد استفاده قرار گرفت) استفاده و پس از اعتبار یابی میان جامعه مورد پژوهش توزیع گردید. روایی و پایایی قبلاً در پژوهش ایشان مورد تأیید قرار گرفته است. پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۸۴۶ محاسبه شد. افزون بر این، ضریب آلفای کرونباخ زیرمقیاس-های فردی، فنی و سازمانی به ترتیب ۰/۷۶۲، ۰/۷۱۲ و ۰/۷۹۳ به دست آمد که پایایی پرسشنامه را مورد تأیید قرار می‌دهد. داده‌ها در دو بخش توصیفی و استنباطی با استفاده از نرم‌افزار اس پی اس اس نسخه ۲۴ تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها

در پژوهش حاضر، ۶۸ نفر شرکت کردند که ۸/۸ درصد شرکت‌کنندگان مرد و ۹۱/۲ درصد دیگر، زن بودند؛ بنابراین، جنسیت اکثر شرکت‌کنندگان مطالعه حاضر زن بود (۶۲ نفر معادل ۹۱/۲ درصد). به لحاظ سنی، اکثر افراد شرکت‌کننده در پژوهش حاضر بین ۲۶ تا ۳۵ سال (۴۲ نفر معادل ۶۱/۸ درصد) سن داشتند.

۲۳/۵ درصد (۱۶ نفر) از شرکت‌کنندگان، دارای تحصیلات کارشناسی ارشد یا دکتری تخصصی بودند و ۷۶/۵ درصد (۵۲ نفر) دیگر، تحصیلات کارشناسی داشتند. وضعیت استخدام ۱۹/۱ درصد (۱۳ نفر) پیمانی و ۸۰/۹ درصد (۵۵ نفر) دیگر قراردادی بود. از نظر سابقه کاری، غالب شرکت‌کنندگان بین ۱۱ تا ۱۵ سال سابقه کار داشتند (۳۲ نفر بین ۴۷/۱ درصد).

جدول ۱. اطلاعات جمعیت شناختی و پایه شرکت‌کنندگان

متغیر	فراوانی	درصد
جنسیت		
مرد	۶	۸/۸
زن	۶۲	۹۱/۲
رشته تحصیلی		
کتابداری	۶۲	۹۱/۲
سایر	۶	۸/۸
دامنه سنی		
۲۵ سال و کمتر	۱	۱/۵
۲۶-۳۵ سال	۴۲	۶۱/۸
۳۶-۴۵ سال	۲۱	۳۰/۹
۴۶ سال و بیشتر	۴	۵/۹
میزان تحصیلات		
کارشناسی ارشد و دکتری	۱۶	۲۳/۵

کارشناسی	۵۲	۷۶/۵
وضعیت استخدام		
قراردادی	۵۵	۸۰/۹
پیمانی	۱۳	۱۹/۱
سابقه کار		
۵ سال و کمتر	۶	۸/۸
۶-۱۰ سال	۱۴	۲۰/۶
۱۱-۱۵ سال	۳۲	۴۷/۱
۱۶-۲۰ سال	۱۴	۲۰/۶
بیشتر از ۲۰ سال	۲	۲/۹

میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش در جدول ۱ ارائه شده است. نتایج توصیفی نشان می‌دهد میانگین (انحراف معیار) نمره کلی اشتراک دانش ۸۴/۰۲ (۱۱/۱۹) به دست آمده است. افزون بر این، میانگین (انحراف معیار) زیرمقیاس‌های فردی، فنی و سازمانی به ترتیب ۴۸/۱۶ (۶/۵۹)، ۱۰/۳۳ (۲/۳۳) و ۲۵/۵۲ (۴/۳۲) به دست آمد.

جدول ۲. میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین نظری	میانگین نمونه	انحراف معیار	آزمون تی تک نمونه‌ای آماره t	معناداری
نمره کلی اشتراک دانش	۶۳	۸۴/۰۲	۱۱/۱۹	۱۵/۴۸۹	۰/۰۰۰**
زیرمقیاس فردی	۳۶	۴۸/۱۶	۶/۵۹	۱۵/۱۹۹	۰/۰۰۰**
زیرمقیاس فنی	۹	۱۰/۳۳	۲/۳۳	۴/۷۲۷	۰/۰۰۰**
زیرمقیاس سازمانی	۱۸	۲۵/۵۲	۴/۳۲	۱۴/۳۶۹	۰/۰۰۰**

$P < ۰/۰۵$ * $P < ۰/۰۱$ **

چنانچه در جدول شماره (۲) مشاهده می‌شود نمره کلی اشتراک دانش (۸۴/۰۲) و زیرمقیاس‌های فردی (۴۸/۱۶)، فنی (۱۰/۳۳) و سازمانی (۲۵/۵۲) از میانگین نظری این متغیرها بالاتر است که نشان می‌دهد دیدگاه کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان گلستان نسبت به اشتراک‌گذاری دانش مطلوب است.

جدول ۳. ماتریس همبستگی زیرمقیاس‌ها و نمره کلی اشتراک دانش

متغیر	۱	۲	۳	۴
زیرمقیاس فردی	۱			
زیرمقیاس فنی	۰/۳۵۴**	۱		
زیرمقیاس سازمانی	۰/۷۹۶**	۰/۵۷۵**	۱	
نمره کلی اشتراک دانش	۰/۹۷۰**	۰/۴۴۴**	۰/۸۶۹**	۱

$P < ۰/۰۵$ * $P < ۰/۰۱$ **

به‌منظور آزمون فرضیه فرعی اول (بین زیرمقیاس‌های اشتراک دانش در کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان گلستان رابطه وجود دارد) از آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد (جدول ۳). نتایج ماتریس همبستگی مبین آن است که بین زیرمقیاس‌های فردی (۰/۹۷۰ = r ؛ $P=۰/۰۰۰$)، فنی ($r=۰/۴۴۴$ ؛ $P=۰/۰۰۰$) و زیرمقیاس سازمانی ($r=۰/۸۶۹$ ؛ $P=۰/۰۰۰$) با نمره کلی اشتراک دانش رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول ۴. نتایج آزمون رتبه‌ای فریدمن برای سنجش اولویت زیرمقیاس‌های اشتراک دانش

متغیر	رتبه میانگین	درجه آزادی	کای اسکوئر	معناداری
زیرمقیاس فردی	۳	۲	۱۳۶	۰/۰۰۰**
زیرمقیاس سازمانی	۲			
زیرمقیاس فنی	۱			

$P < ۰/۰۵$ * $P < ۰/۰۱$ **

برای آزمون فرضیه فرعی دوم (زیرمقیاس‌های اشتراک دانش از دیدگاه کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان گلستان از نظر اولویت متفاوت هستند) از آزمون رتبه‌ای فریدمن استفاده شد. نتایج نشان داد از دیدگاه کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان گلستان اولویت زیرمقیاس‌های اشتراک دانش متفاوت است ($P < ۰/۰۵$)؛ بنابراین، بر اساس نتایج کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان گلستان برای زیرمقیاس فردی اهمیت بیشتری نسبت به دو زیرمقیاس دیگر قائل هستند. افزون بر این، زیرمقیاس سازمانی نیز از اهمیت بیشتری نسبت به زیرمقیاس فنی برخوردار است.

بحث و نتیجه‌گیری

ما در این پژوهش دیدگاه کتابداران استان گلستان نسبت به عوامل مؤثر بر اشتراک گذاری دانش در کتابخانه‌های عمومی را بررسی کردیم. این مطالعه نشان داد که دیدگاه کتابداران استان گلستان نسبت به اشتراک گذاری دانش مطلوب است، کتابداران مایل‌اند مهارت‌ها و تخصص خود را با دیگران به اشتراک بگذارند. رفتار اشتراک دانش کتابداران به‌طور مستقیم و یا غیرمستقیم تحت تأثیر عوامل مختلف (فردی، فنی، سازمانی) است که اشتراک دانش آن‌ها را کاهش یا افزایش می‌دهد. عوامل فردی، فنی و سازمانی در اشتراک گذاری دانش مؤثر هستند؛ زیرا میانگین نمونه از میانگین نظری بالاتر بود.

دانش یک منبع حیاتی سازمانی است و به اشتراک گذاری دانش می‌تواند رقابت‌پذیری پایدار یک سازمان را افزایش دهد. افراد سطح بالایی از وفاداری و تعلق به سازمان‌ها دارند و همچنین تمایل به حفظ روابط متعهدانه و رفتارهای مفید با اعضای سازمان از خود نشان می‌دهد. سازمان‌های موفق ارزش حیاتی همکاری و تحویل جمعی را برای دستیابی به بهترین نتایج تشخیص داده‌اند؛ بنابراین، آن‌ها به

اشتراک‌گذاری و همکاری پیشگیرانه دانش در سراسر مرزهای عملکردی و سازمانی را تشویق و تصدیق می‌کنند. با توجه به اینکه بسیاری از کارمندان دانش خود را به‌عنوان دارایی می‌دانند که به آن‌ها برتری نسبت به همکارانشان می‌دهد، ابداع مشوق‌ها برای تبدیل به اشتراک‌گذاری دانش به یک رفتار استاندارد بسیار مهم است.

بررسی مطلوب بودن وضعیت دیدگاه کتابداران استان گلستان نسبت به اشتراک‌گذاری دانش مبین آن بود که در تمامی متغیرهای موردبررسی، میانگین نمونه از میانگین نظری بالاتر بود و در کارکنان کتابخانه‌های عمومی گلستان وضعیت دیدگاه کتابداران استان گلستان نسبت به اشتراک دانش مطلوب است که نتایج این قسمت از پژوهش با پژوهش‌های پیشین (ایگینوویا، اوسوچوکو، ۲۰۱۸؛ سری ماریاتی، و سلیمان، مدیرکاه، سوری، ۲۰۲۱؛ نگکویو، ۲۰۲۰؛ تالهو، نگولوب، ۲۰۲۲؛ شانموگام، بالاسوبرامانیان، ۲۰۲۰) همخوانی دارد. بالاترین میانگین مربوط به نمره کلی اشتراک دانش (۸۴/۰۲) و کم‌ترین مربوط به زیرمقیاس فنی (۱۰/۳۳) است. بالاتر بودن میانگین اشتراک دانش در کتابخانه به این معنی است که کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان گلستان از اشتراک دانش مطلوبی برخوردار هستند و این نشان‌دهنده این است که اکثر کارکنان کتابخانه از اهمیت اشتراک دانش آگاه بودند و از ارزش اشتراک دانش قدردانی می‌کردند.

کمترین میانگین مربوط به زیرمقیاس فنی (۱۰/۳۳) است، با توجه به پایین بودن میانگین مقیاس فنی در بین کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان گلستان، شایسته است مدیران کتابخانه‌های عمومی استان گلستان کیفیت ابزارها و تکنولوژی برای اشتراک دانش را بالاتر ببرند تا مقیاس فنی اشتراک دانش در سازمان نهادینه شود. کارکنان کتابخانه با شرکت در سمینارها، کارگاه‌ها، برنامه‌های آموزشی ترس از اشتباه کردن در استفاده از تکنولوژی را کنار بگذارند تا فرایند اشتراک بهبود پیدا کند.

به‌منظور آزمون فرضیه فرعی اول (بین زیرمقیاس‌های اشتراک دانش در کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان گلستان رابطه وجود دارد) از آزمون ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج ماتریس همبستگی مبین آن است که بین زیرمقیاس‌های فردی، فنی و سازمانی با نمره کلی اشتراک دانش رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. نتایج این قسمت از پژوهش با پژوهش‌های پیشین نظیر (مرجانی، و همکاران، ۱۳۹۹؛ سالخورده، رحیمی، زارع، ۱۳۹۸؛ یوسفی گرجی، و همکاران، ۱۳۹۸؛ صیف، و همکاران، ۱۳۹۷؛ معصومی وسطی کلایی، ۱۴۰۰) که عامل سازمانی عامل تأثیرگذارتری می‌دانند ناهمخوانی دارد.

برای آزمون فرضیه فرعی دوم (زیرمقیاس‌های اشتراک دانش از دیدگاه کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان گلستان از نظر اولویت متفاوت هستند) از آزمون رتبه‌ای فریدمن استفاده شد. نتایج نشان داد از دیدگاه کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان گلستان اولویت زیرمقیاس‌های اشتراک دانش متفاوت است؛ بنابراین، بر اساس نتایج کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان گلستان برای زیرمقیاس فردی اهمیت بیشتری نسبت به دو زیرمقیاس دیگر قائل هستند و با نتایج پژوهش دیگر که در آن مقیاس فردی به‌عنوان مهم‌ترین عامل اشتراک دانش است (زندیان، زاد ولی خواجه، ۱۳۹۸) همخوانی دارد.

این پژوهش اهمیت اشتراک دانش را میان کتابداران بررسی کرد. توجه به اینکه یک فرهنگ مشارکتی شرط اساسی برای وقوع اشتراک دانش بین افراد و گروه‌ها است، مهم است که کارکنان کتابخانه گرد هم آیند تا با یکدیگر تعامل داشته باشند، تبادل نظر کنند و دانش را به اشتراک بگذارند؛ بنابراین، کتابخانه‌های عمومی نیاز به پرورش یک فرهنگ نوآورانه دارد که در آن کارکنان به‌طور مداوم برای تولید ایده‌ها، راه‌حل‌ها و دانش جدید تحریک می‌شوند.

بر اساس یافته‌های پژوهش پیشنهادهایی ارائه می‌شود:

- با توجه به اینکه در کارکنان کتابخانه‌های عمومی گلستان وضعیت دیدگاه کتابداران استان گلستان نسبت به اشتراک‌گذاری دانش مطلوب است بنابراین توصیه می‌شود، مدیریت کتابخانه باید به دنبال پیاده‌سازی اشتراک دانش باشد زیرا کارکنان برای به دست آوردن مهارت‌ها و دانش بیشتر تلاش می‌کنند که به‌نوبه خود باعث افزایش نرخ بالای اشتراک دانش می‌شود.

- طبق یافته‌های به دست آمده بین اشتراک دانش با زیرمقیاس‌های فردی، فنی و زیرمقیاس سازمانی با رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. به همین دلیل برای حفظ این رابطه مثبت توصیه می‌شود:
- مدیریت کتابخانه‌ها باید یک سیستم پاداش مؤثر راه‌اندازی کند که کارکنان را برای به اشتراک گذاشتن اطلاعات مرتبط با اهداف توسعه پایدار برانگیزد و در نتیجه سهم آن‌ها را در برنامه توسعه افزایش دهد.
- کارکنان کتابخانه باید طرز فکر (نگرش) خود را از انباشت دانش به اشتراک دانش تغییر دهند که برای ایجاد فرهنگ اشتراک دانش حیاتی است.
- مدیران کتابخانه‌ها باید امکانات زیرساختی مانند فناوری اطلاعات و ارتباطات و مخازن دانش را فراهم کند که به تسهیل اشتراک دانش در کتابخانه‌ها کمک کند.
- مدیران کتابخانه‌ها باید ارتباط نزدیک با کارکنان کتابخانه را تقویت کند و همین امر را در بین کارکنان کتابخانه نیز تشویق کند. از طرف کارکنان کتابخانه، آن‌ها باید بین یکدیگر اعتماد ایجاد کنند و همچنین رفتار شهروندان سازمانی خوب را توسعه دهند.

منابع

- حقانی، م.، عزیزی، ح.، و رسولی نژاد، ع. (۱۳۸۹). تأثیر سبک‌های مدیریت و ویژگی‌های شخصیتی مدیران بر بهداشت روانی کارکنان سازمان‌ها و ادارات دولتی استان تهران. *فرا سوی مدیریت*، ۴ (۱۱)، ۱۶۳-۱۸۷.
- زندیان، ف.، و زاد ولی خواجه، ل. (۱۳۹۸). تأثیر زیرساخت‌های مدیریت دانش و ابعاد بهبود تصمیم‌گیری مدیران بر مدیریت دانش کارکنان در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور. *تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی*، ۲۵ (۲)، ۳۱۹-۳۴۸.
- سالخورده، م.، رحیمی، ص.، و زارع، الف. (۱۳۹۸). بررسی موانع اشتراک دانش و راهبردهای ارتقای آن در میان کتابداران کتابخانه‌های عمومی استان کرمانشاه. *مطالعات کتابداری و علم اطلاعات*، ویژه‌نامه مدیریت دانش، ۲۷-۴۴.
- صیف، م.، طالبی، س.، مظلوم رضائی، غ.، و تاجوران، م. (۱۳۹۷). ارائه مدل علی عوامل مؤثر بر اشتراک دانش سازمانی در بین کارکنان نواحی آموزش و پرورش شهر شیراز. *مدیریت برآموزش سازمان‌ها*، ۷ (۱)، ۱۳-۳۹.
- غفاری، س.، و زینالی، م. (۱۳۹۷). بررسی زیرساخت فناوری اطلاعات برای پیاده‌سازی مدیریت دانش در آرشیو دیداری. *مدیریت اطلاعات*، ۴ (۲)، ۱۱۱-۱۳۶.
- محمدی، ث. (۱۳۹۷). *بررسی رابطه بین امنیت شغلی و رفتار اشتراک دانش با میانجی فرهنگ سازمانی در بین کتابداران کتابخانه‌های دانشگاه‌های دولتی استان آذربایجان غربی و آذربایجان شرقی*. [پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه الزهرا (س) شعبه ارومیه].
- مرجانی، ع.، زارعی، ع.، زاهدی نوقایی، م.، ضرابی، ع.، ریگی، ط.، و اورعی، ن. (۱۳۹۹). واکاوی عوامل بازدارنده تأثیرگذار در پیاده‌سازی سامانه‌های مدیریت دانش در سازمان‌های دانش‌مدار (مطالعه موردی سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی). *پژوهشنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی*، ۱۰ (۲)، ۹۲-۱۱۵.
- معصومی وسطی کلایی، ف. (۱۴۰۰). بررسی عوامل مؤثر بر اشتراک گذاری دانش در مدیران ابتدایی شهرستان قائم‌شهر در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷. *مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی*، ۱، ۱۱۳۹-۱۱۵۴.
- منصوری، ح.، طاهری دمنه، م.، و کنجکاو منفرد، الف. (۱۳۹۰). ارزیابی تأثیر راهبرد مدیریت دانش بر کارکردهای مدیریت منابع انسانی در کتابخانه‌های دانشگاهی و مؤسسات آموزش عالی با استفاده از رویکرد BSC. *فصلنامه علمی-پژوهشی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران*، ۱ (۲۷)، ۲۶۳-۲۷۸.
- میر سپاسی، م. (۱۳۹۴). *مدیریت استراتژیک منابع انسانی و روابط کار: با نگرشی به روند جهانی‌سازی*. انتشارات کتاب‌سرا.

یوسفی گرجی، ن.، اسماعیل‌پور، م.، اسلامبولچی، ع.، ربیعی مندچین، م.، و امیرکبیری، ع. (۱۳۹۸). عوامل کلیدی موفقیت در پیاده‌سازی تسهیم دانش (نمونه پژوهش: اداره کل آموزش و پرورش استان مازندران). *مدیریت راهبردی دانش سازمانی*، ۲ (۶)، ۱۳۹-۱۷۹.

References

- Igbinovia, M., Ngozi, P., & Osuchukwu. (2018). Predictors of knowledge sharing behaviour on Sustainable Development Goals among library personnel in Nigeria. *Reprints and permission*, 1-13.
- Iwhiwhu, B. N. & Okorodudu, P. O. (2012). Public library information resources, facilities, and services: user satisfaction with the Edo State Central Library, Benin City, Nigeria. *Library Philosophy and Practice*. [Online] Available at: <http://unllib.unl.edu/LPP>[Accessed 19 August 2017].
- Ghaffari, S., & Zanali, M (1397). Investigating information technology infrastructure to implement knowledge management in visual archives. *Information Management*, 4 (2), 111-136. [In Persian]
- Haqqani, M., Azizi, H., & Rasooli Nejad, A. (1389). The effect of management styles and personality traits of managers on the mental health of employees of government organizations and departments in Tehran province. *Beyond Management*, 4 (11), 163-187. [In Persian]
- Kaffashan Kakhki, M., Hadadian, A., Namdar Joyame, E., & Malakooti Asla, N. (2019). Understanding librarians' knowledge sharing behavior: The role of organizational climate, motivational drives and leadership empowerment. *Library and Information Science Research*, 1-12.
- Kim, S., & Lee H. (2006). The impact of organisational context and information technology on employee information sharing capabilities. *Public Administration Review*, 66(3): 370-385.
- LplnMaponya, P.M. (2004). Knowledge Management Practices in Academic Libraries: A Case Study of the University of Natal. *Pietermaritzburg Libraries*.
- Marjani, A., Zarei, A., Zahedi Noghabi, M., Zarrabi, A., Rigi, I., & Orei, N. (1399). Analysis of effective deterrents in the implementation of knowledge management systems in knowledge-based organizations (Case study of libraries, museums and Astan Quds Razavi Documentation Center). *Journal of Library and Information Science*, 10 (2), 92-115. [In Persian]
- Masoumi Vasti Kalaei, F. (1400). Investigating the effective factors on knowledge sharing in primary managers of Ghaemshahr city in the academic year 1397-98. *Psychology and Educational Sciences Studies*, 1, 1139-1154. [In Persian]
- Mansoori, H., Taheri Demneh, M., & Curious solitary, A. (1390). Evaluating the Impact of Knowledge Management Strategy on Human Resource Management Functions in Academic Libraries and Higher Education Institutions Using the BSC Approach. *Scientific-Research Quarterly of Iran Institute of Information Science and Technology*, 1 (27), 263-278. [In Persian]
- Mir Sepasi, M. (1394). *Strategic human resource management and labor relations: with a view to the globalization process*. Tehran: Library. [In Persian]
- Mohamadi, S. (1397). *Investigating the relationship between job security and knowledge sharing behavior with the mediation of organizational culture among librarians of public university libraries in West Azerbaijan and East Azerbaijan provinces*. [Master Thesis, Al-Zahra University, Urmia Branch]. [In Persian]
- Nazim, M., & Mukherjee, B. (2016). *Knowledge Management in libraries*. Cambridge :Elsevier.
- Ngcobo, J. (2020). *knowledge sharing practices in public libraries: a case study of ethekweni municipal libraries (eml)*. [University of Kwazulu-natal].
- Salkhordeh, M., Rahimi, P., & Zarei, A. (1398). Investigating the barriers to knowledge sharing and strategies for its promotion among librarians of public libraries in Kermanshah province. *Library and Information Science Studies, Special Issue on Knowledge Management*, 27-44. [In Persian]
- Shanmugam, A. P., & Balasubramanian, P. (2020). Knowledge Sharing of E-Resources among Academic Staff College of Central University Pondicherry. *Library Philosophy and Practice (e-journal)*. 4847. <https://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/4847>
- Seyf, M., Talebi, S., Mazlum Rezaei, Gh., & Tajoran, M. (1397). Presenting a causal model of factors affecting the sharing of organizational knowledge among employees in the education areas of Shiraz. *Management on Organizational Training*, 7 (1), 13-39. [In Persian]
- Sri Maryati, D., Wasliman, I., Mudrikah, A., & Sauri S. (2021). The Role of Librarians in the Implementation of Knowledge Management in IPDN Libraries. *International Journal Of Humanities Education And Social Sciences (IJHES)*, 1, 255- 261.
- Tahleho, T., & Ngulube, P. (2022). Knowledge Sharing and the Improvement of Service Delivery in an Academic Library. *Internatiol Journal of knowledge Management*, 1-13.
- Wang, J., & Liu, L. (2019). Study on the mechanism of customers' participation in knowledge sharing. *Expert Systems*, 1-14.

- Yousefi Gorji, N., & Ismailpour, M., Islambolchi, A., Rabiee Mendchin, M., & Amirkabiri, A. (2019). Key Success Factors in Implementing Knowledge Sharing (Research Sample: General Department of Education of Mazandaran Province). *Strategic Management of Organizational Knowledge*, 2 (6), 139-179. [In Persian]
- Zandian, F., & Son of Khajeh, L. (1398). The effect of knowledge management infrastructure and the dimensions of improving managers' decision-making on staff knowledge management in the public libraries of the country. *Information Research and Public Libraries: Scientific-Research Quarterly*, 25 (2), 319-348. [In Persian]